The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa The only Telugu Newspaper
for H. E. H. The Nizam's Dominions

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపబడును

హైదరాబాదు, (దక్కన్)

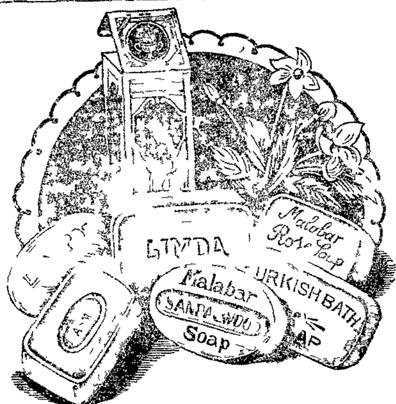
సం॥ చందా రూ ౭-౦-౦
అర్ధ " " ౩-౧-౦
విడి ప్రతికం ౦-౧-౪

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD (Dn) MONDAY 19 2 1934

ఒక వారము తరువాత ప్రాత ప్రతిక కోరినచో వెలకు పరిమితి లేదు

సంపుటము ౭ } శా॥ శ ౧౮౫౫ శ్రీముఖనామసం॥ ఫాల్గుణశు॥ ౬ సోమవారము ౧౯ ౫ ౧౩౪౩ ఫ { సంచిక ౭౭

రసాయనశాస్త్ర ప్రకారముగా మంచి పరిమళము కలిగిన పుష్పముల రసములతో తయారు చేసిన

మలబార్ సబ్బులు

ఎంతమాత్రమున్న మృగముల క్రొవ్వు చేర్పక చేయబడినవి

ది వెజిటబిల్ సోప్ వర్క్సు, కాలికట్టు

ప్రొప్రైటర్లు సెత్ యర్ అండుకో [సూర్యునిమార్కు గొడుగులకు ప్రసిద్ధికెక్కినవా]

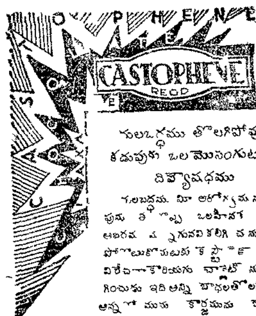
బ్రాంచిషాపు — అరకా—ప, చైనా బజారురోడ్డు

జి టి మద్రాసు

మంచి జరద

దేశ్నుకు నజర్ అత్రాస్ కాలాజరద లైకి తిబి పుసూలొంసే నిరాలాజరద పాకిజా అ
గక్ పొషాకోతో అసిలియ్యత్తు యహిమష్కు అంబర్ సేఖ ఆలాహై పట్యాలజరద
మిల్నేకావతా

యం డి దత్తాత్రేయకంపెని సుల్తాన్‌బజారు హైదరాబాదు దక్కన్,
ఫీ తులా రు ౦—౧—౦ ఫీ సేర్ రు ౫—౦—౦

సులభగ్రమము తొలగిపోవును,
కడుపుకు బలమొసంగుటకును,
దివ్యౌషధము

గులబద్ధను మీ ఆరోగ్యమును చెడుపును తొప్ప బలహీనత జలుబు అజీరణ మ ఆదిగునవి కలిగి చను దీని పోగొట్టుకొనుటకు కాస్టొఫీన్ ఉపయోగించుకొనుము ఇది అన్ని బాధలతో లగించును అన్నాము కార్యమును బాగుపరచును విషపదార్థములను దేహమునుండి తొలగించును

కాస్టొఫీన్ వ్యాదికను సుగ తరుగను పనిచేయును అభ్యాసము లేకుండ జేయు టిది ఇది వాడుటకు అహ్లాదకరముగను చాల రుచికరముగను ఉండును అన్ని ఔషధ విక్రయశాలలలో దొరకును పాకెట్టుగల పాకెటు వెల ౨ అణాలు ౨౦ గల సీసాకెల ఒక రూపాయి

కాస్టొఫీన్ మాన్యుఫాక్చరింగ్ కంపెనీ (ఇండియా)
పోస్టుబాక్సు నం ౮౮ కరాచీ
కెమిస్టులందరి వద్దదొరకును

Castophene Manufacturing CO INDIA
P O B No 88 KARACHI

హైదరాబాదు (దక్కన్) ఏజంట్లు —
మిసర్స్ కింగ్ అండు కో
కమిషులు హైదరాబాదు దక్కన్

ఆయుర్వేద భూషణ పండిత ఎ ఆర్ శాస్త్రి
A M A C వారి

స్ఫోటక సంజీవిని

ఆటలమ్మ అమ్మతల్లి మొదలగు అంటువ్యాధులను రాకుండచేయుటకును కుదుర్చుటయందును అమోఘమయినది వ్యాధి ప్రదేశములలో ప్రతి ఇంట నుండదగినది వెలబుడ్డి 1 కి రూ 1-4-0

6619 నం॥ ఇమాంబావిడీ చరకనికేతనం
సికింద్రాబాదు

నిజాంరాష్ట్ర గ్రామసమస్యలు

(గంగరాజు రఘునాథరావు)

(౨)

గత వ్యాసమునందు గ్రామ ప్రవర్తి రాష్ట్రీయావశ్యకత గూర్చి నివేదించియుంటిని. ప్రస్తుతము గ్రామసమస్యల గూర్చి వ్రాయుటకు ప్రయత్నించెదను.

సర్వకాల సర్వావస్థలయందు దేశము నెదుర్కొనుచున్న సమస్యలలో ముఖ్యమైనది విద్య. విద్య విజ్ఞానమును వికసింపజేయును, అర్జించుట కర్తవ్యమని నిరూపించుటతో నిప్పుడు పనిలేదు. ఇయ్యది ఎల్లరిచే అంగీకరింపబడిన విషయమే.

మన దేశమున అనేక శతాబ్దములనుండి ప్రజలలో విద్యా వ్యాపింపచేయుటకై ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. పాఠశాలలను, కళాశాలలను, నెలకొల్పుచున్నారు. లక్షల కొలది ద్రవ్యము వెచ్చించుచున్నారు. విదేశభాషలకు ఇంగ్లీషునందు విద్యగరపినచో బాగుగనుండదని రాష్ట్రభాషయగు ఉర్దూలోనే అన్ని శాస్త్రములను బోధించుచున్నారు. తత్ఫలితముగా పట్టణములలో విద్యార్థుల సంఖ్య పెరిగినను కాని గ్రామములలో మాత్రము విద్యవచ్చిన వారిసంఖ్య హెచ్చుటలేదు. దీనికికారణమేమో అరయవలయునని పబ్లిక్ విద్యామహాసభయందు కొందరు తీర్మానములు గావింపబడినవి. కౌనియని విద్యాశాఖవారిచే ఇటీవల ప్రకటింపబడిన ౧౩౪౦ ఫ. నివేదికవలన ప్రాథమిక విద్య గూర్చి దిగువ విషయములు తెలియుచున్నవి. నివేదికాసంవత్సరమున ౪౦౪౧ ప్రాథమిక పాఠశాలలుండెను. ఇందు ౨౮౨౨౨ విద్యార్థులు చదువుచుండిరి. పాఠశాలకు పోవు వయస్సుగలవారిలో ప్రతిశత ౧౫.౨ మాత్రమేచదువుకొనుచున్నారు. బాలికలలో ప్రతిశత ౪.౧ మాత్రమే. మొత్తముపై ౩౧౫౫౬ బాలురును, ౮౭౩౦౧ బాలికలును విద్యనభ్యసించుచున్నారు. మన ప్రభుత్వమువారు విద్యాశాఖపై ౯౦ లక్షల రూపాయల వెచ్చించుచున్నారు. కాని ప్రాథమిక విద్యపై ఎంత మొత్తము వ్యయమగుచున్నదో నివేదికయందు తెలుపబడలేదు.

ఈఅంకెలను గాంచినచో విద్యాభిమానులకు నిరుత్సాహము కలుగును. విజయన ప్రపంచములోని అన్ని దేశములయందు విద్యాభివృద్ధి చురుకుగ జరుగుచుండ మన రాష్ట్రమున మందగమనమున నున్నది. ప్రతివత్సరము ఆయవ్యయ పత్రికయందు విద్యాశాఖకై వెచ్చింపబడు మొత్తము హెచ్చింపబడుచున్నది కాని విద్యార్థులసంఖ్య తగినంత పెరుగుటలేదు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ ఫలితముగ నిరుద్యోగులగు పట్టభద్రులసంఖ్య పెరుగుచున్నదనుట నిజమే. కానిదీనిచే నేమి లాభము? లక్షలకొలది ద్రవ్యము వ్యయమగుచుండ విద్యాభివృద్ధి లేకుండుటకు కారణమేమి? ఇదియే విచారణీయాంశము.

విద్యాశాఖకై ఏర్పరచిన మొత్తములో చాలమట్టుకు అధికారుల వేతనములకును; ఉన్నత విద్యకును, విద్యాప్రవేశ ములకును, పత్రికల సంస్థల సహాయమునకును, వ్యయమగుచున్నది. మనరాష్ట్రమున దివానీ ఇలాకాలోనే ౧౬౫౫౫ గ్రామములుగలవు. కాని ప్రాథమిక పాఠశాలల సంఖ్య ౪౦౪౧ మాత్రమే కదా అనగా ఒకపాల గ్రామముల యందు పాఠశాలలుగలవు. ఈ సంఖ్యయందు పట్టణములలోగల ప్రాథమిక పాఠశాలలు చేరియున్నవి. కనుక గ్రామములలో ఇంతకన్న తక్కువ యుండవచ్చుననుటలో సందేహములేదు. దివాను యిలాకా స్థితియే యిట్లుండగా పాయెగా, జాగీరు, సర్ఫెఖాసు ప్రస్థానములయొక్క గ్రామములస్థితి మరింత మధ్వరముగ నుండుననుటలో ఆశ్చర్యమేమి?

౧౩౪౦ ఫ, జనపరిగణన నివేదిక ప్రకారము మన రాష్ట్రమున ప్రతిశతి ౫ గురు చదువు వచ్చినవారు గలరు. గత పరిగణనమున నీసంఖ్య నాలుగుండెను. విద్యాశాఖవారి పది సంవత్సరముల కృషి, ఫలితముగ ప్రతిశతి ఒకటి హెచ్చినది. ఇంతకన్న శోచనీయమగు విషయమేమి కావలయును? ఇతర రాష్ట్రములలో జూడుడు. ప్రతి నూయింటిలో చదువు వచ్చినవారు వంగ రాష్ట్రమున ౧౧ మంది యు [illegible] ప్రతి నూరింటిలో [illegible] మంది యుగలరు. ఇది బ్రిటిషిండియాస్థితి. తోగసంస్థానముల పరికింపుడు. [illegible] మందియు [illegible] మంది యు [illegible] చదువుకొని యుగలరు. కాని మనరాష్ట్రమున మాత్రము [illegible] మందిగ [illegible] చదువుకొన్న ప్రజలసంఖ్య [illegible] గానున్నది. ఇయ్యది మనకు అవమానకరము గదా!

[illegible] కొన్ని గ్రామముల సంఖ్య [illegible] మున్నది. కాని గ్రామముల సంఖ్యచేసి చూచినచో ప్రతి ఒక్క [illegible] చదువుకొనిన వారు లేకుండురేమో చెప్పజాలము. ప్రాథమిక

విద్యావిధాన మునకూడ విపరీతముగనున్నది. పాఠశాలల యందు నేర్పబడువిషయములు బాలురకు గ్రామజీవితమునందు అనుకూలపడుటలేదు, మాతృభాషయందు అభివృద్ధి గావబడుట లేదు. రెండవతరగతి నుండియే ఉర్దూ నేర్పబడుచున్నది. పాఠశాలలో నేర్చిన కొన్ని విద్యావ్యవహారమునందు మరల ఉపయోగించకనుకొనే ప్రజలు-విధిబడులను నెలకొల్పి తమబాలురను విద్య నేర్పించుచుండిరి. కాని మొదిమిది సంవత్సరముల క్రితము లోకి చేయుబడిన ఖాస్గి పాఠశాలల శాసనమువలన వీధిబడులు ఎత్తివేయుబడినవి. అన్నచోటకూడ విద్యాశాఖవారి విద్యావిధానము అమలుజరుపవలయును లేనిచో పాఠశాలలనడుపుట కాజ్ఞ ప్రసాదింపబడదు.

గ్రామపాఠశాలలు కొందఱు విద్యార్థులకేవలో పాఠశాలలు ఏలయన ప్రాథమికోపాధ్యాయుల లో పెక్కుమంది నెల జీతము పొందుచు పాఠశాలలను సాగుచున్నారు గాని బాలురకు విద్యనేర్పుటయందు శ్రద్ధ వహించుటలేదు. ఈపాఠశాలలో పరిశీలించు విద్యాశాఖాధికారులు బాలురసంఖ్యయున్నదనుచు చూచెదరేకాని విద్యార్థి వృద్ధిలో నెంతవరకు ఆవశ్యకతను పట్టించుకొనుటలేదు. జిల్లా మహా తొమ్మిది సంవత్సరమున కొత్తూరి పాఠశాలను దర్శించుచు ఈ గింపముననుండి ద్వంద్వమటకు ఉపాధ్యాయుల సాధ్యమగు నంతవరకు కృషిసలిపి గ్రామములోనున్న బాలురనందరిని పాఠశాలలో చేర్పవలయునని చెప్పిరి. ఆ రిజిస్టరులను వృద్ధి చేయవలెనని యుపాధ్యాయులు ఉపదేశించెదరు. [illegible] ఇదియంతయు [illegible] కొరకేగాని ఈ చిన్న వ్యాసములో వర్ణింపతరముకాదు.

ఒక చారిత్రిక చిహ్నము తుడిచి వేయబడినది!

ఇటీవల బీహారు రాష్ట్రమున సంభవించిన భూకంపమున దాదాపు నామమాత్రావశిష్టమైన ప్రదేశములలో ..మాంగీరు నగర మొకటి. ఇది పాట్నా (పాటలీ పుత్రము) నకు తూర్పున గంగానదీ తీరమునందున్నది. గత భూకంపపు దినమున ఈనగరములోని వందలకొలది యిండ్లనుండి భయంకరమును, దయనీయమునునగు హాహాకారము తటాలున ఒక్కసారిగా వెడలి మిన్నుముట్టెను. హృదయభేదకమగు నావిషాదమును కొంతదూరమునుండి తెలిసికొన్న వారిగుండెలు కరిగిపోయెను! ఈనగరము దాదాపుగా నంతయు నాశనమైనది పాడయ్యెను!

మాంగీరు హిందూదేశ చరిత్రయందు ముఖ్యమగు చారిత్రిక స్థలములలో నొకటియైయున్నది. దీనిచరిత్ర మహాభారత కాలమునాటివరకు గోచరమగుచున్నది. భారత యుద్ధకాలమున వైభవమునందున్న నగరములలో నిదియొకటి యని చెప్పెదరు. ఆకాలమున అంగదేశమనునది యొకటి యుండెను. అదియిప్పటికాలపు బిహారము, పశ్చిమ బంగాళము అను ప్రాంతముల వ్యాపించియుండెను. అంగదేశమునకు అసుయమున మహాయోధుడని ముఖ్యమిత్రుడునగు సేనానియునగు కర్ణుడు రాజుగానుండెను.

ఇప్పటి చరిత్రారంభకాలము అనునది పాశ్చాత్యచరిత్రకారుల సిద్ధాంతము ననుసరించి ఆరవ శతాబ్దము (క్రీ పూ) న మొదలగుచున్నది. ఆకాలమునందీ నగరము ౧౬ రాష్ట్రముల సమూహమునందొకటిగా నుండెను. తరువాత మాంగీరు సంస్థానము తన స్వాతంత్ర్యమును కోలుపోయి. సిద్ధార్థ బుద్ధుని సమకాలీనుడగు బింబిసారుని కాలమున మగధసామ్రాజ్యములోని యొకభాగముగా మారెను. ఆకాలమున మాంగీరు భాగల్పురము ఈ రెండును జైన బౌద్ధమతములకు ఆలవాలములై యుండెను.

బౌద్ధమతము క్షీణించిన తరువాత ఈనగరము పాలవంశజులగు రాజుల స్వాధీనమయ్యెను. తదనంతరము కొన్ని శతాబ్దములకు ఈనగరము మీరు ఖాసిమునకు రాజధానియై చరిత్రయందు ప్రకాశించెను. ఈ మీరు ఖాసిముకు ఇంగ్లీషువారు మీరుజాఫరు నోడించిన పిమ్మట బంగాళా నవాబుగా జేసిరి. అంతకుముందు బంగాళాకు రాజధాని మూర్షిదాబాదు ఉండెను. అచ్చట ఆంగ్లేయులకు ప్రభావము [Influence] ఎక్కువగా నుండినందున తానచ్చటనుండుట కిష్టపడక ఈనగరమును మీరుఖాసిం రాజధానిగా జేసెను. ఇచ్చట నొక పురాతన దుర్గముండినందున అతని ఉద్దేశమున కెంతయు అనుకూలించినది. ఈ మీరుఖాసిమునకును ఇంగ్లీషువారికిని విరోధమేర్పడుటయు, పాట్నాయందు ఆంగ్లేయులు ఘోరముగ చంపబడుటయు హిందూదేశ చరిత్ర చదివినవారందరికి తెలిసిన సంగతులేకదా.

తరువాతికాలమున ఈ „మాంగీరు" నగరము బీహారు ప్రాంతములోని గొప్ప పరిశ్రామిక ప్రదేశముగాను ముఖ్యముగా తుపాకులు, తోపులు సిద్ధముచేయు కేంద్రముగా ప్రసిద్ధిచెందెను! నేటితో దాని కీర్తి అదృశ్యమైనది! ఈ చారిత్రిక చిహ్నము భారతవర్ష ధరాతలమునుండి తుడిచివేయబడినది.

జిల్లా వార్తలు

కొండపాక వార్తలు

(స్వంతవిలేఖరి)

[illegible] బొబ్బలు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

కారేపల్లి ప్రాంతములో ఫీహారు భూకంపనిధికి వసూలు

[illegible] సంఘము [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ఇట్లు

[illegible]

విజ్ఞాపన

[illegible]

[illegible]

ఇట్లు

[illegible]

[illegible]

[illegible] మెంటు, సిరుపూరు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

లోకల్ ఫండు కాన్ఫరెన్సు

ఆసిఫాబాదు

[illegible]

జాబులు

మాంస మీమాంస

[illegible] Rigvadic culture [illegible]

నిజాంరాష్ట్ర విశ్వబ్రాహ్మణుల మొఱ

[illegible]

మాంస మీమాంస

చిత్రగుప్తుడుగారికి జవాబు

ఒకటి రెండు సంచికలలో మాంసభుజించనివారికి లేదా శాకాహారి చిత్రగుప్తుడుగారు మాంసాహారముయొక్క దోషములను చర్చించుచు వ్యాసమును ముగించినారు. కాని ఒక విషయమునకు మా సరియైన జవాబు జెప్పక మాంసభక్షణ విషయమై వినిన [illegible] సరియైన జవాబీయక అక్కడకు పోయినారు అని చెప్పవా [illegible] ప్రశ్నలు హిందూ శాస్త్రసంగతి అంటే ఎక్కడను [illegible] మాట ఆరోపించుచున్న మీరు ఈ విషయములు గ్రో [illegible] మాంసము, పప్పుగోధుమలలో [illegible] మూలకముల్ని [illegible] మాంసము ఆరోగ్యకారి [illegible] సిద్ధాంతము వ్రాసియుంటిని.

అయిన కొన్ని జంతువులయొక్క మాంసగుణములను వ్రాసెదను. "మాంసికోమాంసి ... పక్షి పత్తే సాక్షి" "... శ్లేష్మలో ... " "... ఆరోగ్య ... " అని సామాన్యగుణము చెప్పినారు. కాని ఎక్కువ శరీర పోషణకే యున్నదని మా [illegible] చెప్పలేదు. పాము-పంది-గొఱ్ఱె-మేక-కోడి మొదలగువాటి మాంసములలో మాత్రము కొంత శక్తిగలదు. ఆరోగ్య మొదలగునవి వున్నటుల వైద్యశాస్త్రజ్ఞులు చెప్పుచున్నారు. వరియు చాలా మంచిదనియు. మరియు పప్పుగోధుమ మొదలగువాటిని "గోధూమశాలి యవషష్టిక కోద్రవాన్నం శ్రేష్ఠం ... " [illegible] "ముద్గాదన్నము [illegible] పథ్యం" అని చెప్పినారు. ప్రత్యేకముగా [illegible] చూచిన సరి కన్నట్లుండును.

చిత్రగుప్తా! మనము గిడ్డలనుగాని మన భోజనార్థమై తెచ్చే కోడి-పంది మొదలగునవి ఏమియున్నో ఎరుగుదువా? కూరగాయలకు ప్రాణము కలదు. కొన్ని జీవించియుండి మాంసములోనుంచి దానిలో కలుగు [illegible] చెప్పెదరు అయిన అనుభవజ్ఞులగు మాకు [illegible] విషయముగాదు. ఇవన్నియు మీకు భోజనార్థము [illegible] ఇవి మాకుపూజార్హము అనుటలో ఆశ్చర్యమేమి.

"ప్రతి వృక్షమునందును స్త్రీ పురుషాంగములున్నవి" అని ఒప్పుకొనెదను కాని మేడిచెట్టు పుష్పములుగాని స్త్రీపురుషాంగములుగల కొమ్మలుగాని కొనబోక వేలకొలది కాయలు కాయును, మరియు కంద, పూలెవ్వాడునుగాని కొత్తగాయ [illegible] దానికి స్త్రీపురుషాంగములు అన్ని చెట్లవలెగాక [illegible] యుండవచ్చును.

... ...

పట్టుపురుగు పట్టునంతయు పైకెత్తుకొనుచు అది లోపలి భాగములోనే బయటికి రాలేక మరణించును [illegible] వానినన్నిటిని సళ్లలో ఉడికించి పట్టుదీయుదురు. కాని పురుగులచంప పట్టుదీయరు. పట్టుపురుగులనిన దాని శరీరమెల్ల [illegible] కావలసివచ్చిన [illegible] పట్టుదీయువారిని తెలిసికొనిన బోధపడగలదు.

ఇట్లు
జి. వెంకటయ్య, వేలూరు.

[నోటు:— ఇపుడు మాంస చర్చ విషయములో ప్రకటింపబడిన వ్యాసములలో అనేకములు విశేషముగా అప్రస్తుతములతో నిండియున్నవి. మొదట మావద్దకు వచ్చిన వ్యాసములలో ఆవ్యాసములను ప్రకటించుటకు అందు క్రొత్త అంశము లేవియును కానరావు. అయినను త్వరలో ఈచర్చను ముగింప జూచుచున్నాము కాన అసలు విషయముతో ప్రత్యక్షముగా సంబంధములేని భాగములను మాత్రము వదలి ఇప్పుడు మావద్దనున్న వ్యాసముల కన్నింటికిని తగిన యవకాశ మిచ్చు తలంపుతో నవి ప్రకటింప బడుచున్నవి.

—గో. సం.]

(జన పరిగణనము మర్దుంషుమారీ)

మహాఘనతవహించిన మన ప్రభుత్వమువారు గత జనపరిగణనము (మర్దుంషుమారీ) యొక్క రిపోర్టు ఇటీవల అనేక భాగములలో ప్రకటించియున్నారు. ఇవి ఇంగ్లీషు భాషలో అచ్చువేయబడినవి [illegible] ఇవి గట్టి అట్టలతో ను మనోజ్ఞములగు ఛాయాపటములతోను కలవి. ప్రారంభము ప్రభువుగారి, వారి కుమారులును యువరాజగు నవాబ్ ఆజంజాహ్ బహాదురు దంపతుల యొక్కయు, మోజంజాహ్ బహాదురు దంపతుల యొక్కయు పటములు ఈసంపుటముల కందముగూర్చు చున్నవి.

ఈసంపుటములందు చాల ముఖ్యములగు అంకెలు కలవు. రాష్ట్రముయొక్క జనసంఖ్య, వయస్సు, స్త్రీపురుషులు, నిరక్షరులు, వికలాంగత్వము, వృత్తులు, సాక్షరత (చదువు వచ్చియుండుట), భాష, మతము, తెగలు మొదలగు ఎన్నియో మాధ్యమములను గురించిన యంకెలు మన రాష్ట్రములో చదువవచ్చిన ప్రతి స్త్రీయు, ప్రతిపురుషుడును తెలిసికొనవలసియున్నది. ఈ మర్దుంషుమారి అహ్లె ఖిద్మత్ సర్కారు (సర్కారు ఉద్యోగుల) సాయమున చేయబడినది. మన ఇట్టి మర్దుంషుమారి ఇంకను ... సంవత్సరములకుగాని [illegible] అసిదా సర్కారు (... ఫసలీ) లో జరుగును. [illegible] ఇది తెలుసుకొనుటకు మరికొంత కాలము పట్టగలదు. బహుశః ఆరిపోర్టు ఇప్పటి పరిమాణముకంటె [illegible] ఫసలిలో వెలువడగలదు. కనుక రాబోవు [illegible] సంవత్సరకాలమువరకు మనకు [illegible] యదార్థముగా, అంకెలను బట్టి తెలిసికొనగోరువారికి ఈరిపోర్టే ఆధారమని నిస్సందేహముగా చెప్పవచ్చును. కాని దీనివెలవారి కొంత అగునని, ఇది ఇంగ్లీషు భాషలో నుండుటవలనను, జనసామాన్యమునకు ఇది అందుబాటులో నుండజాలదు.

ఈవిషయమును దృష్టిలో నుంచియే గత మర్దుంషుమారి [illegible] శ్రీయుత కొమ్మవరపు సుబ్బారావుగారు ఎం.ఏ. తెలుగులో ఈసంపుటములలోని ముఖ్యాంశములను సంగ్రహముగా వ్రాసి ప్రకటించియుండిరి. అది గడచిన ౧౦ సంవత్సరములలో నైజాంరాష్ట్రములోని తెలుగుజిల్లాలలో నెల్లెడల వ్యాపించి యెంతో లాభము కలిగించెను. కనుక ఈసారికూడ అట్టిదే యొక చిన్న పుస్తకమును ప్రకటించుట మంచిదని తలచియున్నాము. ఆపుస్తకమును గొని, చదివి, లాభమును పొంద సంసిద్ధులై యుందురు గాక!

ఇంగ్లీషు సంపుటములలోని శ్రేష్ఠములగు ఛాయాపటములన్నియు "పిక్టోరియల్ హైదరాబాదు" (Pictorial Hyderabad) అను పేర విఖ్యాతాంధ్ర నాయకులగు శ్రీయుత కృష్ణస్వామి ముదిరాజుగారు ప్రకటించిన అంగ్లగ్రంథములోనివే యున్నవి. ఇది హర్షావహమగు విషయము.

తెలుగున వ్రాయబడనున్న పుస్తకము వివరములు ముందు తెలుపబడగలవు.

ఆం. కేం. కార్యాలయము, సుల్తానుబజారు, హైదరాబాదు } సు. ప్రతాపరెడ్డి, బి. ఏ., బి. ఎల్. మా. హనుమంతరావు

భక్తతుకారాము

(ఒక ప్రేక్షకుడు)

శ్రీ మహేశవరా [illegible] (... ...) నాడు రాత్రి సికింద్రాబాదులోని హిందూ సినిమా హాలునందు, ఆక్టివ్ ఈస్టు సికింద్రాబాదువారు ఈ నాటకమును ప్రదర్శించిరి. నాటక రచయితలగు శ్రీయుత సురవరము ప్రతాపరెడ్డి బి. ఏ.; బి. ఎల్. హైకోర్టు వకీలుగారు ప్రేక్షకవర్గములో నుండుట యొక విశేషము.

మహాశాస్త్రి పాత్ర ధరించినవారు తుకారాముయొక్క పరలోకభక్తిని, గ్రంథ ముద్రణ మహిమను పండరపురమునకు పోయి అస్పృశ్య దోషమును యొక్క భయంకర స్వభావమును హిందూసంఘము వదలి క్రొత్త యుత్తర దురాచారములను ఈనాటకమునందు గ్రంథకర్త మిగుల మనోజ్ఞముగ చూపి యున్నారు. ఇదలి భావములను తగినంతగ నటులు ప్రదర్శించిరి. శ్రీయుత [illegible] తుకారాం పాత్రను ఎన్నుకొనుటకు యోగ్యముగ [illegible] మాన్యాజుల [illegible] పాత్రధారులగు సుబ్బమ్మ శాస్త్రిగారు [illegible] చూపిన పేదరికమును [illegible] దేవుని [illegible] పరిశోధించి [illegible] నటించిరి. [illegible] చక్కగా సెరవేర్చి చూపరుల మెప్పునకు పాత్రులైరి. మాస్టరు మల్లికార్జున రావు కృష్ణమహారాజము [illegible] తన గానము చేతను, తల్లిదండ్రుల యెడ్డము చేసిన [illegible] నాలాడించెను. శివాజి [illegible] ముఖ్యముగా ఎంతో సమ [illegible] తెచ్చినందునకు ఈ నాట్యమండలివారు ప్రశంసా పాత్రులై యున్నారు.

ఈమండలివారు ఇంతకుపూర్వము వరవిక్రయమను నాటకమును పలుతావుల ప్రదర్శించి సంఘసంస్కరణము నాటకరూపమున ప్రబోధించినవారైరి. ఆవూరు ప్రదర్శించిన ఈనాటకము [illegible] అట్టి యుద్దేశమునే ప్రకటించుచున్నది. గుంటూరునందలి నాటకమును ఈమండలివారు ప్రదర్శించి దానివలన వచ్చు ఆదాయమును శాంతినికేతనమునకు సమర్పించిరని వినుచున్నాము. ఇట్టి మహోద్దేశములతో సేవ యొనర్చుచున్న ఈ నాట్యమండలివారును, ముఖ్యముగా వారి నాయకులగు శ్రీయుత బుచ్చయ్యగారును, ఇట్టి ఉత్తమనాటకమును రచించిన శ్రీయుత ప్రతాపరెడ్డిగారిని మేము అభినందించుచున్నాము.

మాటకము

భక్తాగ్రేసరులారా! శ్రీపండరీక్షేత్ర నివాసియగు భక్తనరసింహాం ఇట్లు తెలుపుచున్నారు. మనప్రాంతమున బెజవాడ గ్రామస్థులు "శ్రీపుర విఠల్ ప్రసన్న" మహాయంత్రములని విక్రయించుచున్న బిళ్లలు దేవస్థానంవారికేమియు సంబంధములేదు. యీద్రవ్యము దేవస్థానంకు చెందునది కాదు. కొన్ని గ్రామాదులలో దేవస్థానంవారే పంపిన యంత్రములు విక్రయించుచున్నారన్న విషయములు అసత్యములు.

మాఆచార్యునివాక్యమేమనగా:—విఠల్ నామమునకే మహత్తుగలదుగాని యంత్రమున కెంతమాత్రము మహత్తులేదు. ద్రవ్యము సంపాదించుకొనుటకై విఠల్ మహాయంత్రమనియు, విఠలాంజనమనియు, విఠలౌషధమనియు పేర్లిడి ద్రవ్యము సంపాదింపదగిన సులభమార్గమని తలంచి "కరపురవిఠల్ ప్రసన్న మహాయంత్ర"మని విక్రయించుచున్నారు.

ఈబిళ్లకిమ్మతు ౪ పైసలకు గిల్టుషాపులలో దొరకును. ఇది దేవస్థాన సంబంధమని ఎవరు నమ్మ తలుపరాదు.

గుల్జార్ హౌజ్ దగ్గిర } ఇట్లు విధేయుడు
హైద్రాబాదు } యాచవేణి శ్రీనివాసాచారి

గోలకొండ పత్రిక

శ్రీముఖనామ సంll ఫాల్గుణశు ౯

సోమవారము

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము

ప్రదేమోగాని ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము జన్మించి పదేండ్లు అయినవి, ఇప్పటికిని దాని వైలక్షణ్యమును సమర్థింపవలసినదే వచ్చుచున్నది! అనుమానములు ఆక్షేపణలు తృప్తిపరచబడినట్లు లేదు. ఇక చెప్పుటకే తృప్తిపడవలసిన గలవాలోచము. గత సంవత్సరము పట్టప్రదానోత్సవములో అర్థిక శాఖా మంత్రివర్యులగు సర్ అక్బర్ హైదరీగారు ఉర్దూద్వారా విద్యనేర్పించు పద్ధతికి భంగము కలుగకుండ కాపాడెదమని అభయమిచ్చియుండిరి. ఇప్పుడు రాజకీయశాఖామాత్యవర్యులగు నవాబ్ మెహదీయార్ జంగ్ గారు ఉర్దూ అను మాటనే తీసివేసి "హిందూస్థానీ" యని క్రొత్త నామకరణముతో తమ సమర్థనమును నిర్వహించిరి.

నవాబ్ మెహదీయార్ జంగ్ బహదర్ గారు చేసిన సమర్థనముయొక్క సారాంశమేమనగా,—ప్రస్తుతము ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమువారు ఏభాషద్వారా వివిధవిషయములను బోధించుచున్నారో ఆభాషను హిందీ లేక హిందూస్థాని యనబడు దానికిని భేదమేమియులేదు. హిందూస్థాని యావద్భారతదేశమునకును జాతీయ భాషగా నుండగలదు. యావద్భారతదేశమునకు ఏకభాషగా నుండగలదొక భాష అవసరము గనుకను అట్టి హిందూస్థానికంటె ఎక్కువ అనువైన మరొకభాషలేదు గనుకను ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ పద్ధతి మంచిది.

ఉర్దూభాషలో పార్సీ, అరబ్బీపదములు హిందీభాషలోకంటె చాల ఎక్కువగా కలియుచున్నవి కనుక హిందీకిని ఉర్దూకును తూర్పుపడమరలంతరముగల అను ఆక్షేపణకు సమాధానమిచ్చుచు నవాబ్ బహదర్ గారు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమువారు హిందీలో కంటె ఎక్కువ పార్సీనిగాని అరబ్బీనిగాని ఉపయోగము చేయుట కిష్టపడుటలేదనిరి. ఇట్లు హిందీభాషయు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమువారు అభిమానించు భాషయు వాస్తవమున ఒకటేయగుచో, దానిని దేవనాగరిలిపిలోగాని ఉర్దూలిపిలోగాని వ్రాయవచ్చునేని— ఏదిఎక్కువ సులభమైన లిపియో అధికసంఖ్యాకులకు సులభమో దానిలోనే వ్రాయుటకూడ అవలంభించుటకు ఆక్షేపణ కనుపడదు.

ఈ అవాంతరాక్షేపణల నటుండనిచ్చి రాజకీయ సూత్రసమ్యక్ దృష్టిలో యావద్భారత జాతీయతా కర్యముకు ఆవశ్యకముగా నెలకొనుచున్నట్లున్నది. ఇక ప్రశ్నయేమనగా అందరికిని విషయములన్నియు హిందూస్థానిలో బోధచేయుట అవసరమని యొప్పుకొందము. దాని నొక భాషగానేర్చుకొనుట! అంతమాత్రము వ్యవహారమునకు చాలదా? శాస్త్రములన్నింటిని మాతృభాషలద్వారా నేర్పుపద్ధతి శ్రేష్ఠమైనదని మా అభిప్రాయము.

నవాబ్ బహద్దర్ గారు వైద్యశాస్త్ర పాఠశాలలలో విషయములన్నియు మాతృభాషలద్వారా నే నేర్పవలసినది విధియని ఒప్పుకొనిరి. హిందూస్థానిభాషద్వారా నేర్పు విధానము మాట విశ్వవిద్యాలయము విషయములో నేవర్తించునని రి. కాని రెండవది విద్యాభాషలో నేర్పబడవలెనను విషయమై వారియభిప్రాయము తెలుపవలేదు. ఇది [illegible] ప్రారంభ [illegible] విద్యావరకైనను మాతృభాషలలో నేర్పు పద్ధతిని ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమువారు అమలుపరచునట్లు రాజకీయ శాఖామాత్యవర్యుడు తమ పలుకుబడిని వినియోగించిన నెంతో బాగుండెడిది కదా? ఇప్పుడు మద్రాసు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములవారుకూడ ఈ తుదకు ఈ పద్ధతినవలంబింప, ఉస్మానియా, వారిపద్ధతి అన్యథా యుండుటకు తగినంత కారణము చూపబడలేదని మా అభిప్రాయము.

స్థానిక వార్తలు

నిజాంకళాశాల ప్రాచీవిద్యార్థుల సంఘసమావేశము

నిజాం కళాశాల పాతవిద్యార్థి సంఘము యొక్క వార్షిక సమావేశము ఈ ఫిబ్రవరి నెల ౭ వ తేదినాడు కళాశాలా భవనములో జరిగెను. చాలా మంది హాజరైరి. నవాబు ముంతాజ్ యార్ జంగ్ గారి కాలమునుండి యిప్పటివరకు ఎన్నిరకముల పట్టభద్రులు గలరో వారందరి ప్రముఖులును హాజరైయుండిరి.

చాలిందు కొనబోవుచున్న ఉపాధ్యక్షులగు సయ్యద శ్రీ ఆక్బర్ గారు అధ్యక్షత వహించిరి. చాలిందు కొనబోవు చున్న కార్యదర్శి నివేదిక చదువుటతో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను. జహీరే అహమ్మద్ బి. ఏ. ఎల్. బి. యస్ గారు [illegible] లో సంఘము చేసిన కార్యములను ప్రశంసించిరి. కార్యనిర్వాహక వర్గమువారికిని యితరులకు కృతజ్ఞతావందనములర్పింపబడిన పిమ్మట జరుగుచున్న సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహకవర్గము నెన్నుకొను విషయము గ్రహింపబడెను. ఈ క్రిందివారు ఏకగ్రీవముగా గ్రహింపబడిరి. అధ్యక్షుడు—యామినస్ సల్తనత్ మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాద్ బహద్దర్ గారు.

ఉపాధ్యక్షుడు నవాబ్ సర్ నిజామత్ జంగ్ బహద్దర్ గారు.

జనరల్ కార్యదర్శి సయ్యద్ యూసఫ్ ఆలీ ఎమ్. బి. యస్. గారు.

సహకార్యదర్శి— గులాం హైదరు, బి. ఏ. ఎల్. బి యస్. గారు.

కోశాధికారి— రాఘవన్ గారు.

కార్యనిర్వాహకుల వర్గము నందలి సభ్యుల సంఖ్య ౫ నుండి ౭ కు హెచ్చించుటకు తీర్మానింపబడెను. ఈ క్రిందివారు కార్యనిర్వాహకులుగా నెన్నుకొనబడిరి. నవాబు సాజిదే యార్ జంగ్ బహద్దరు నవాబు రుస్తుంజంగ్ బహద్దరు నవాబు జీవన్ యార్ జంగ్ బహద్దర్ ప్రొఫెసరు కర్నల్ సయ్యదలీరజా, సయ్యదలీ అక్బర్ జి. యం పరేష్. యస్. యం. పాల.

సాంవత్సరిక విందును జరుపు విషయమును భావికర్తవ్య క్రమమును నిర్ధారించు విషయమును ఆలోచించుటకై జనరల్ కార్యదర్శి త్వరలో కార్యనిర్వాహక వర్గసభ నేర్పరుప వలసినదని తీర్మానింపబడెను.

పునరాగమించిన వలీహాద్ బహద్దరుగారు

శిశుసంరక్షణాలయమునకు దయచేయుట

హైదరాబాదులో ౧౫ ఫిబ్రవరి నాడు సాయంకాలము గం ౫ లకు షం. వలీహాద్ బహద్దరు గారు; సకర్ ప్యాలాల్ మోతీలాల్ గారిచే కట్టింపబడిన శిశురక్షణాలయమునకు దయచేసిరి.

ఆసమయమున హాజరైయుండిన పెద్దలలో నవాబు బసాలత్ జా బహద్దరుగారు మహారాజ సర్ సదర్ ఆజం బహద్దరుగారు నవాబ్ సర్ హైదర్ నవాజ్ జంగు బహద్దరు నవాబు మెహదియార్ జంగ్ బహద్దర్ నవాబ్ జుల్ ఖదర్ జంగ్ బహద్దర్ నవాబు మిరాయార్ జంగ్ బహద్దర్ కర్నల్ నార్మన్ పాకర్ ఖాన్ ఫజల్ మహమ్మద్ ఖాన్ సాహెబు నవాబు అక్బరయార్ జంగ్ బహద్దరు నవాబు మహబూబ్ యార్ జంగ్ బహద్దర్, రాజాబహద్దర్ వెంకటరామా రెడ్డి కర్నల్ అమీనాను గ్లాంసాహెబు మహమ్మదు మూస్ అలీ సాహెబు మి. ఎస్. ఎన్. రెడ్డి మిస్టర్ ఎన్. ఎమ్. నాయక్ మిస్టర్ నాయక్ రాజా ధొండేరాజ్ బహద్దర్ రాజా త్రియంబక్ రాజా బహద్దర్ పీరు ముఖ్యులు.

కర్నల్ పాకర్ గారు కొంతవరకు లెక్కలు యిచ్చిన తరువాత సర్ బన్సీలాల్ గారు ఆదరముచేసిరి. తదనంతరము శిశు తరహించిన వలీహాద్ బహద్దర్ గారు బంగారపు తాళపుచెవితో శిశురక్షణాలయముయొక్క బీగము తెరచిరి. దానిలో గర్భిణీ స్త్రీల మరియు ప్రసవస్త్రీల విషయమై చిత్తరువుల క్రింద ఉపకరమైన హెచ్చరికలు లిఖింపబడియుండెను. పిదప తరువాత వలీహాద్ బహద్దర్ గారికిని నవాబ్ బసాలత్ జా బహద్దరు గారికిని తదితరులకు కొందరికిని పూలహారములు వేయబడెను. ప్రతరువాత ఫోటో తీయబడెను. ఫోటో గ్రూపులో వలీహాద్ బహద్దరుగారు, మోజంజా బహాదరు నవాబు బసాలతు జంగ్ బహద్దరు. హిజ్ ఎక్సలెన్సీ మహారాజ సర్ సదర్ ఆజం బహద్దర్ రాజా ధొండేరాజ్ బహదరు మరియు రాజా త్రియంబక్ రాజాబహదరు గార్లు ఉండిరి.

మెట్రికులేషనులో గ్రూపుపద్ధతి పరీక్ష

మిస్టర్ సాల్టర్ బాదు. ఉస్మానియా గారు తెలియచేయునదేమనగా:—జామె ఉస్మానియా మెట్రికులేషను యొక్క స్కీము ౧౯౩౪ సం. ప్రకారము ౧౯౩౪ నుండి రచ్చ మెట్రికులేషను పరీక్షలోగాని లేక ఏదైన నెలపరీక్షలోగాని ఏదైన ఒకవిషయములో నూటికి ౩౦ మార్కులు తక్కువ వచ్చినట్లైన పరీక్ష తప్పినవారు మరియొక నెలతర్వాత పరీక్షలో కూర్చుండవచ్చును. అప్పుడు నూటికి ౩౦ వచ్చిన మార్కులు వచ్చినయెడల గ్రూపు పద్ధతి ప్రకారము పరీక్షపాసైనట్లు గణింపబడును. ఇంతవరకైతే కళాశాలలలో చేర్చుకొనబడుదురు. పదను సర్టిఫికెటులు మరియొక తీర్మానమేమనగా పదను విద్యార్థులు హాజరైనట్లు చెప్పబడును గాని, కాని దానికై మార్కులను ఈ పద్ధతి ననుసరించి ౧౯౩౪ వరకు ఇంటరులో చేర్చుకొనబడుదురు.

(రహబరెదక్కన్)

బరాత్దారుల ఇంతెజాము

౧౯౩౩ ఫిబ్రవరి నెలలో జీతముల బరాతుల తనిఖీ విషయమున ౧౩ మరియు ౧౪ తారీఖులను హాలీమలంచేల కు లభ్యమైనంతవరకు మరియు ౧౫ ఫిబ్రవరికి శుక్రవారమైనందున జీతముల బరాతుల తనిఖీ చేయుటకు ఆక్రమము విషయమై ౧౬ వ తారీఖునకు బదులుగా ౧౭ తేదీన దాఖలు చేయబడును. ఏమన నదను నెలవులు మూలనగానే జీతతనిఖీ జనులను [illegible] ౧ వ తేదీ ఆదివారమైనందున జీతములు పంచుట మొదలుపెట్టుటకు ఇట్టి ఏర్పాటు చేయబడినది.

మామూలుగానే ఫిబ్రవరి నెలలో కూడా ౧౯ నుండి ౨౫ తేదీవరకు ఇస్లాము పండుగల తారీఖు ఉండుటచేతను మరియు ౨౦ వ తేదీకి ఉస్మానియా యూనివర్సిటి తారీఖు ఉండుటచేతను తనిఖీ కానేరదు. కాబట్టి ౧౮ ఫిబ్రవరి వరకు ౧౯౩౩ వ బరాతులు పేజీలో తనిఖీ దాఖలు చేయబడును. ౧ ఖుర్దాదునుండి జీతములు పంచుట ప్రారంభమగును.

భూకంప సహాయ విషయములు

హైదరాబాదులో ౧౭ వ ఫిబ్రవరికి నిజాముల కరోడ్గిరిలో మాసు విహారు ఒరిస్సా భూకంపబాధితుల విషయమై చందా జమచేయబడునని యు, ఈ ఇంతెజాము విషయమై కొత్వాలి ఆఫీసు కర్యదర్శి ఉద్యోగస్థుల ద్వారా చందా వసూలు చేయబడుచున్నది. గాని కర్యదర్శి ఉద్యోగస్థుల ద్వారా వసూలు పొందినవారికి వ్యాపించియున్నగాని ప్రతియుద్యోగస్థుని చందా ఏయమింపబడు సహాయనిధికి అందచేయునట్లును తదనంతరము ఆక్టోబరునుండి హైదరాబాదు వచ్చునట్లును నేటులో ఖర్చుల కారణముకొరకు యుద్దేశ్యమున యూనియను సమాచారమై నాపునుండి పంపినయెడల బాగుండునని తెల్పిరి.

(దక్కన్ న్యూసు)

నవాబు అలీపుర్జా — సాలారుజంగు భూకంపబాధితుల సహాయార్థము ౫౦౦ రూప్యములు దయచేసిరి.

ఘోషాకోండ వ్యవసాయసంఘము

[illegible]

జనము వసూలు చేసిన జేష్ఠ ఇవ్వగూడదు

[illegible]

మాజీకు ప్రయాణము చేయువారికి హెచ్చరిక

[illegible]

మాజీ పోవువారికి ఇబ్బంది

[illegible]

ఉద్యోగ విషయములు

[illegible]

మహారాజా బహద్దర్ గారి నల్లగొండ జిల్లా దౌరా

[illegible]

నవాబ్ జంగ్ బహద్దర్ గారి నల్లగొండ దౌరా

[illegible]

వ్యవసాయ ప్రదర్శనము

[illegible]

మేలురకపు ప్రత్తి, గోవాడా ని. ౧౪

ఇండియన్ సెంట్రల్ కాటన్ కమిటీ ప్రత్తి పరిశోధన విషయమున [illegible] హైదరాబాదు రాష్ట్ర [illegible] గోవాడా [illegible]

దేవయోని సంతతికావలెనా!

[illegible]

సైకిలులో గ్లాసుచే సైకిలిస్టు తలపగులుట

[illegible]

మన శాసనసభ

అందు నెరవేర్చబడిన శాసనములు

[illegible]

పండిత జవహర్లాలుగారికి రెండేండ్లు విధిక్షైదు

రాజద్రోహనేరము

చిట్టగాంగు పోలీసుల విమర్శించినందుకు

కలకత్తా బెంగాలు రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారు పండితజవహర్లాలు నెహ్రూగారిని భారతీయశిక్షాస్మృతి [illegible] సెక్షను ప్రకారము నేరస్థులని భావము చేసి నేరమునకై రెండేండ్లువిధిక్షైదు విధించిరి. నేరమేమనగా జనవరి ౧౭ మరియు ౧౮ తేదులలోకలకత్తా అల్బర్టుహాలులోను జనవరి ౧౮ తేదినాడు మహేశ్వరీభవనములోను మిడ్నపూరుచిట్టగాంగులలో సర్కారుఅధికారులు అత్యాచారములనొనరించుచున్నారనువిషయముపై చేసినఉపన్యాసములు రాజద్రోహపూరితములుగానున్నవట.

గాంధిమహాత్ముని లీలలు

[illegible]

చున్నానన్నమాట, దాని వాకకోరికలో—అని మహాత్ముడి [illegible] ఇంత [illegible] మని బాలికి చెప్పెను [illegible] అధికారముండగల [illegible] అని మహాత్ముడెడంగ బాలిక [illegible] ని చెప్పెను [illegible] బాలిక నగలన్ మహాత్మునికిచ్చివే [illegible] ఆబాలిక [illegible] గాంధిగారును [illegible] కాని [illegible] తండ్రి [illegible] తనకూతురు సర్వస్వము నిచ్చివేసినది [illegible] తండ్రి [illegible] చెప్పెను.

అనసు పుట్టినబిడ్డకు గాంధిగారి [illegible] అని పేరు పెట్టినని [illegible] మహాత్ముడు తనబిడ్డకు గాంధిగారియొక్క [illegible] పుట్టినబిడ్డకు పెట్టుటకు [illegible] మహాత్ముని [illegible] నిచ్చితని [illegible] శిశువుతో [illegible] అని పిల్లవాని [illegible] అడిగిరి. అతడు „గాంధిరామ్" అని చెప్పెను.

విండిగల్లులో గాంధిమహాత్ముడు ఒక చిత్రపటమును [illegible]

[illegible]

పులిచర్మాలమంచివి [illegible] యని [illegible] మహాత్మా గాంధి [illegible]

గాంధిగారు [illegible] బాలిక [illegible] ప్రాణములు [illegible] గాంధిగారి [illegible] మహాత్ముడు [illegible] బాలిక [illegible] మహాత్ముని [illegible] మహాత్ముడు [illegible] తీసి [illegible] సమర్పించిన [illegible] లేదు.

మహారాజశ్రీ బందరు డి॥
మునసబు కోర్టువారి సముఖమునకు—

OS 474/1933

బొక్కా సీతారామయ్య—వాది

1 వేదాంతం వెంకటనారాయణ
2 యీ॥ శ్రీరామమూర్తి అనే లక్ష్మీనారాయణ
3 విశ్వనాథ రుక్మిణీబాయమ్మ
దొరసాని సాకిన హాయిదరా
బాదుదక్కను బాగులింగంపల్లి—
} ప్రతివాదులు

యీదావా 3 వ ప్రతివాది సమను నిమిత్తం 5-3-34 వ తారీఖున వాయిదా అయి వున్నది. అందుకు ఏమయినా ఆక్షేపణలు వున్నయెడల తాము బారోజుకు కోర్టుకు హాజరు అయికోర్టువారితో మనవి చేసుకోవలెను. లేనియెడల ఆర్డరు యక్సపార్టీ చేయబడును గనుక యిందుమూలముగా తెలియచేయడ మయినది—

వా॥ వెం॥ కృ॥ సుబ్రహ్మణ్యం
Advocate

వింతలు విశేషములు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

సంస్థాన రక్షణ బిల్లు
ప్రజాప్రతినిధుల ప్రతిఘటనము

భారత శాసనసభ [illegible] 7 వ తేది [illegible]

[illegible]

[illegible]

సంస్థానరక్షణశాసనము

[illegible] నివేదిక

[illegible]

చిన్న దేవాసు మహారాజా మరణము

చిన్న దేవాసు మహారాజా [illegible] కె. సి. ఎస్ ఐ. [illegible] సంస్థానములో [illegible] మహారాజా [illegible] చిన్న రాజా [illegible] సంస్థానమునకు [illegible] ఎం. [illegible] బి. ఏ. ఎల్ ఎల్. బి. [illegible] మహారాజా [illegible] ప్రజలు [illegible] కలవారు మంచి విద్యావంతులు.

మైసూరు ప్రభుత్వము వారి ఆజ్ఞ

మైసూరు ప్రభుత్వమువారు [illegible] విరాళములు [illegible] ఆజ్ఞయిచ్చిరి.

భోపాల్ నవాబుగారి మైసూరు దౌరా

[illegible] భోపాల్ నవాబుగారు మైసూరు [illegible] తెలియుచున్నది.

ప్రపంచ యాత్ర

పాలస్తీనాలో కల్లోలములు

[illegible]

వర్తకులకు లాభము

గోలకొండ పత్రికయందు ప్రకటనలు వేయించి మీవ్యవహారమునందు లాభము పొందుడు. ఈపత్రిక నిజాంరాష్ట్రమునందంతటను ప్రోత్సహింపబడుచుండుటవలన విరివిగా ప్రచారము చేయుచున్నది. ప్రకటనలకొరకు వివరములకు:— "మేనేజరు గోలకొండపత్రిక హైదరాబాదు" అని వ్రాయుడు.

STAMP

Printed and published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad Editor K. Balakrishna Reddy.